

GALUTINĖ EPLSAF ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

Bendra informacija

Pagalbos maistu ir (arba) pagrindinės materialinės pagalbos veiksmų programos dėl paramos iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo Lietuvoje (toliau – veiksmų programa) įgyvendinimo ataskaita už 2023 m. yra parengta vadovaujantis 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – Reglamentas Nr. 223/2014) ir 2014 m. liepos 17 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1255/2014 kuriuo, nustatant metinių ir galutinių ataskaitų turinį, įskaitant bendrą rodiklių sąrašą, papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – Reglamentas Nr. 1255/2014) nuostatomis.

Ataskaitos tikslas – apžvelgti veiksmų programos įgyvendinimo pažangą per 2023 m., išreikštą stebėsenos ir finansinių rodiklių pasiekimo rezultatais.

Projekto partneriai

EPLSAF finansavimas skiriamas projektų vykdytojui, kuris projektus įgyvendina su projektų partneriais. Projekto partnerius, atrenka vadovaujanti institucija pagal Organizacijų partnerių atrankos aprašo (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. A1-163 „Dėl Organizacijų partnerių, dalyvaujančių įgyvendinant Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšomis finansuojamus projektus, atrankos aprašo patvirtinimo“) (toliau – Partnerių atrankos aprašas) reikalavimus.

EPLSAF projektų partneriais 2023 m. buvo visos 60 Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos ir 2 nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO):

- labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“ (toliau – LPF Maisto bankas);
- Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija.

Vadovaujantis Partnerių atrankos aprašu, partnerių sąrašo nereikia sudarinėti prieš kiekvieną kvietimą teikti paraišką. Organizacijoms, norinčioms būti įtrauktoms į partnerių sąrašą, yra numatyta galimybė tai padaryti be išankstinio vadovujančios institucijos kvietimo. Vadovaujanti institucija, gavusi paraišką dėl įtraukimo į partnerių sąrašą, įvertina gautos paraiškos atitikimą keliamiems reikalavimams, nurodytiems Partnerių atrankos apraše ir įtraukia į partnerių sąrašą bet kuriuo metu. Savivaldybių administracijos savo nustatyta tvarka pasirenka su kuriomis iš partnerių sąrašė esančių organizacijų planuoja bendradarbiauti konkrečioje savivaldybėje arba veikia savarankiškai.

Savarankiškai veikiančios savivaldybių administracijos sudaro paramos gavėjų sąrašus, užtikrina, kad turi centrinius sandėlius ir dalijimo punktus, priima maisto produktus į centrinius sandėlius, paskirsto juos į dalijimo punktus ir užtikrina jų išdalinimą labiausiai skurstantiems gyventojams bei vykdo papildančių priemonių įgyvendinimą.

Savivaldybių administracijos, kurios veikia kartu su organizacija pasirinkta iš vadovujančios institucijos patvirtino partnerių sąrašo, atsako tik už paramos gavėjų sąrašų sudarymą, tuo tarpu pasirinkta partnerio organizacija rūpinasi centrinių sandėlių užtikrinimu, maisto produktų priėmimu į centrinius sandėlius, jų paskirstymą į dalijimo punktus ir paramos išdalinimą labiausiai skurstantiems gyventojams. Savivaldybės administracija savo iniciatyva gali prisidėti ir prie kitų veiklų įgyvendinimo kartu su partnerio organizacija (sandėliavimo ir (ar) dalijimo). Papildančias priemones gali vykdyti tiek savivaldybės administracija, tiek partnerio organizacija arba abi kartu.

Beveik visą 2014–2020 m. EPLSAF programavimo laikotarpį projektų įgyvendinimo metu pusė savivaldybių administracijų (iš 60) veikė savarankiškai visose projekto veiklose, kitos – bendradarbiavo su viena iš atrinktų NVO – LPF Maisto banku arba Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, kurios padėjo

savivaldybių administracijoms priimti paramą, ją sandėliuoti, paskirstyti gyventojams, rūpintis papildančių veiklų įgyvendinimu.

EPLSAF tikslinė grupė

Veiksmų programos lėšomis finansuojamuose projektuose paramos gavėjais yra laikomi asmenys, kurių vidutinės mėnesinės pajamos neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) 1,5 dydžio per mėnesį. Nuo 2023 m. sausio 1 d. VRP dydis buvo 157 eurai.

Asmenų pajamos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu. Jei bendrai namų ūkyje gyvenančių asmenų pajamos vienam nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) viršija 1,5 VRP dydį savivaldybė turi teisę skirti EPLSAF paramą šiems asmenims vadovaudamiesi savo nustatyta išimties tvarka, pvz. vyresnio amžiaus žmogui, neįgaliajam, daugiavaikei šeimai, vienam iš tėvų, auginančiam vaikus, netekus maitintojo, stichinės nelaimės atveju ir kitais atvejais. Didžioji dalis savivaldybių tokiems atvejams taiko nuo 2,5 iki 3 VRP dydžių vienam asmeniui per mėnesį.

Bendras 2023 m. individualių asmenų skaičius, gavusių EPLSAF paramą sudarė 216940 arba 7,52 proc. visų Lietuvos gyventojų skaičiaus. Palyginimui 2021 m. – 195220 asmenų (6,98 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus), 2020 m. – 183411 asmenų (6,56 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus), 2019 m. – 191783 asmenys (6,86 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus), nuo 2022 m. paramos gavėjų skaičius išaugo dėl Rusijos pradėto karo Ukrainoje iki 213636 (7,61 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus).

Informacija apie EPLSAF paramos gavėjus renkama, atsižvelgiant į Reglamente Nr. 1255/2014 numatytas stebėsenos rodiklių kategorijas:

- 65 m. ir vyresni asmenys;
- 15 m. ir jaunesni asmenys;
- moterys;
- neįgalieji;
- migrantai, tautinės mažumos, pabėgėliai, užsienio kilmės asmenys;
- benamiai.

Kaip asmuo gauna EPLSAF paramą?

Asmuo, norinti gauti EPLSAF paramą, turi kreiptis į atitinkamos savivaldybės administraciją arba seniūniją ir užpildyti prašymą, kuriame nurodomi duomenys apie asmenį, bendrai gyvenančius asmenis, asmens ir bendrai gyvenančių asmenų veiklos pobūdį, gaunamas pajamos bei pateikti kitą paramai gauti reikalingą informaciją.

Rusijos pradėtas karas Ukrainoje

2023 m. EPLSAF paramą gavo ukrainiečiai, kurie buvo įtraukti į galutinių paramos gavėjų sąrašus, t. y., tie asmenys, kurie dėl karo veiksmų atvykę į Lietuvą pasiliko joje bent kažkuriam laikui gyventi (turėjo atitinkamą leidimą).

Su itin ekstremaliomis situacijomis skiriant ir dalijant EPLSAF paramą 2023 m. neteko susidurti, bet paramos gavėjų skaičius lyginant su paskutiniais metais taip pat nesumažėjo.

Pasiruošimas 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui

2023 m. vyko intensyvūs pasiruošiamieji darbai pradėti 2021-2027 m. laikotarpio įgyvendinimą. Patvirtinti būtini nacionaliniai teisės aktai, paskelbtas kvietimas bendradarbiauti potencialiems tiekėjams,

kurie gali išduoti socialines korteles. Iki 2023 m. pabaigos pasirašyta 10 bendradarbiavimo sutarčių su prekybos tinklais:

- Aljansas AIBĖ, UAB
- UAB „Gulbelė“
- Uždaroji akcinė bendrovė „Grūstė“
- Kaišiadorių vartotojų kooperatyvas
- UAB „Koops mažmena“
- UAB „Lidl Lietuva“
- MAXIMA LT, UAB
- IKI Lietuva, UAB
- Uždaroji akcinė bendrovė „Indritus“
- Uždaroji akcinė bendrovė „RIMI LIETUVA“

Galutiniai paramos gavėjai prašymus socialinei kortelei 2024 m. gauti galėjo pradėti teikti jau nuo 2023 m. gruodžio 1 d. Asmuo teikdamas prašymą kortelei gauti rinkosi konkretaus prekybos tinklo kortelę, kuri jam buvo išduota.

Bendrieji rodikliai

Išteklių rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sukauptoji vertė
Visa tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, patvirtintų dokumentuose, kuriuose nustatomos veiksmų rėmimo sąlygos, suma	EUR	11 606 522,24	16 417 000,00	0,00	32 834 000,00	6 000 000,00	24 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 857 522,24
Visa įgyvendinant veiksmus paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	3 395 723,21	13 124 242,72	11 404 777,00	3 326 872,20	8 313 752,94	7 062 289,32	8 932 428,28	6 519 526,83	10 367 180,20	16 065 097,00	88 511 889,70
Visa įgyvendinant veiksmus, susijusius su pagalbos maistu teikimu labiausiai skurstantiems asmenims, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	3 395 723,21	13 124 242,72	11 404 777,00	3 326 872,20	7 558 387,03	5 738 660,31	7 596 318,53	5 622 494,09	9 165 846,02	15 504 572,49	82 437 893,60
Visa įgyvendinant veiksmus, susijusius su tiesioginiu pagrindinės materialinės pagalbos teikimu labiausiai skurstantiems asmenims, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	755 365,91	1 323 629,01	1 336 109,75	897 032,74	1 201 334,18	560 524,51	6 073 996,10
Visa įgyvendinant veiksmus, susijusius su netiesiogiai, pavyzdžiui, naudojant čekius, korteles ar kitas priemones, teikiama pagalba maistu ir (arba) pagrindine materialine pagalba labiausiai skurstantiems asmenims, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Visa Komisijai deklaruota tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	0,00	0,00	11 004 686,70	13 962 022,14	8 602 357,35	7 163 649,83	8 211 329,39	8 730 884,74	10 632 373,96	14 511 697,01	82 819 001,12

Paskirstytos pagalbos maistu produkto rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sukauptoji vertė
----------	-------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------------------

Vaisių ir daržovių kiekis	tonos	0,00	75,16	139,81	362,36	272,76	434,27	523,95	606,46	444,66	777,55	3 636,98
Mėsos, kiaušinių, žuvies ir jūros gėrybių kiekis	tonos	142,98	185,64	260,53	338,74	363,89	418,67	398,33	883,98	958,78	898,23	4 849,77
Miltų, duonos, bulvių, ryžių ir kitų krakmolingų produktų kiekis	tonos	2 388,89	3 669,17	3 486,63	2 755,38	2 559,62	1 970,14	1 233,90	1 464,46	1 248,41	1 852,87	22 629,47
Cukraus kiekis	tonos	371,00	906,56	676,60	715,94	709,62	537,25	506,24	547,65	576,63	746,39	6 293,88
Pieno produktų kiekis	tonos	0,00	182,84	333,63	359,24	434,85	407,16	387,72	784,16	807,88	899,31	4 596,79
Riebalų, aliejaus kiekis	tonos	426,72	540,55	610,58	832,52	680,80	488,93	471,68	509,94	525,74	746,37	5 833,83
Perdirbtų maisto produktų, kitų maisto produktų (nepriskirtų prie minėtų kategorijų) kiekis	tonos	0,00	365,10	407,50	1 066,88	914,21	859,82	989,91	853,48	912,44	188,64	6 557,98
Paskirstytos pagalbos maistu bendras kiekis	tonos	3 329,59	5 925,02	5 915,28	6 431,06	5 935,75	5 116,24	4 511,73	5 650,13	5 474,54	6 109,36	54 398,70
Tik už maisto vežimą, skirstymą ir sandėliavimą pagal VP sumokėta dalis	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
EPLSAF lėšomis bendrai finansuoto maisto dalis, atitinkanti partnerių organizacijų paskirstytą bendrą maisto kiekį	%	71,50	59,16	52,27	54,76	52,32	47,87	45,05	48,31	50,82	54,74	
Bendras paskirstytų valgio porcijų,	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

iš dalies arba visiškai finansuotų pagal VP, skaičius													
Bendras paskirstytų maisto daiktų, iš dalies arba visiškai finansuotų pagal VP, skaičius	skaičius	755 660,00	1 468 371,00	1 220 445,00	1 034 848,00	1 078 851,00	1 043 767,00	999 623,00	1 087 741,00	1 086 383,00	1 174 858,00	10 950 547,00	

Paskirstytos pagalbos maistu rezultato rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sukauptoji vertė
Bendras pagalbą maistu gaunančių asmenų skaičius	skaičius	272 113,00	250 560,00	218 769,00	193 795,00	197 196,00	191 783,00	183 411,00	195 220,00	213 636,00	216 940,00	2 133 423,00
15 metų ar jaunesnių vaikų skaičius	skaičius	57 273,00	57 688,00	60 627,00	52 994,00	51 373,00	47 743,00	44 553,00	47 928,00	54 039,00	53 154,00	527 372,00
65 metų ar vyresnių asmenų skaičius	skaičius		9 138,00	9 109,00	9 927,00	14 866,00	18 947,00	19 905,00	20 735,00	25 066,00	27 709,00	155 402,00
Moteryų skaičius	skaičius	67 208,00	83 898,00	110 086,00	97 880,00	100 858,00	99 171,00	94 830,00	101 007,00	115 607,00	117 840,00	988 385,00
Migrantų, užsienio kilmės dalyvių, mažumoms (įskaitant marginalizuotas bendruomenes, pavyzdžiui, romus) priklausančių asmenų skaičius	skaičius	996,00	2 616,00	3 227,00	2 201,00	2 082,00	1 883,00	1 804,00	1 828,00	16 186,00	19 102,00	51 925,00
Neįgalųjų skaičius	skaičius	13 693,00	18 866,00	19 710,00	19 140,00	21 997,00	23 770,00	23 520,00	23 995,00	23 295,00	23 295,00	211 281,00
Benamių skaičius	skaičius		566,00	506,00	449,00	334,00	226,00	196,00	222,00	191,00	192,00	2 882,00

Paskirstytų prekių vertė

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sukauptoji vertė
Bendra paskirstytų prekių pinigine vertė	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	755 365,91	1 323 629,01	1 336 109,75	897 032,74	1 201 334,18	560 524,51	6 073 996,10
Bendra vaikams skirtų prekių pinigine vertė	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bendra benamiams skirtų prekių pinigine vertė	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bendra kitoms tikslinėms grupėms skirtų prekių pinigine vertė	EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	755 365,91	1 323 629,01	1 336 109,75	897 032,74	1 201 334,18	560 524,51	6 073 996,10

Pagrindinės materialinės pagalbos rezultato rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sukauptoji vertė
----------	-------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------------------

Bendras pagrindinę materialinę pagalbą gaunančių asmenų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	197 196,00	191 783,00	183 411,00	195 220,00	213 636,00	216 940,00	1 198 186,00
15 metų ar jaunesnių vaikų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	51 373,00	47 743,00	44 553,00	47 928,00	54 039,00	53 154,00	298 790,00
65 metų ar vyresnių asmenų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	14 866,00	18 947,00	19 905,00	20 735,00	25 066,00	27 709,00	127 228,00
Moterų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	100 858,00	99 171,00	94 830,00	101 007,00	115 607,00	117 840,00	629 313,00
Migrantų, užsienio kilmės dalyvių, mažumoms (įskaitant marginalizuotas bendruomenes, pavyzdžiui, romus) priklausančių asmenų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	2 082,00	1 883,00	1 804,00	1 828,00	16 186,00	19 102,00	42 885,00
Neįgalųjų skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	21 997,00	23 770,00	23 520,00	23 995,00	23 295,00	23 673,00	140 250,00
Benamių skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00	0,00	334,00	226,00	196,00	222,00	191,00	192,00	1 361,00